

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 47 (4).

Izdan 1 aprila 1935.

PATENTNI SPIS BR. 11470

Fa. Joh. Hirsch Sohn, Leder & Riemenfabrik, Schottwien, Austrija.

Pogonski kaiš.

Prijava od 8 aprila 1934.

Važi od 1 jula 1934.

Obično se kreću pogonski kaiši na svojoj mesnoj strani ili na naličju, jer ta strana uslijed svoje vlaknaste hrapave površine pruža zgodnije uslove za trvenje, koji se mogu prema potrebi još povećati i sretstvima, koja pospješuju adheziju. Međutim nastaje tokom rada taj nedostatak, pa je izvršena prigodom svog kretanja preko kaišnih kolutnica kao i pri udaranju kaiša, spoljašnja strana (lice), koja, kako je poznato poradi svoje gušće i čvršće strukture predstavlja sloj, koji je najmanje sposoban za rastezanje od svih slojeva kože, najvećem opterećivanju uslijed vlaka i previjanja. Naizmjenično previjanje i ispruživanje prouzrokuje nakon srazmerno već kratkog trajanja upotrebe kaiša pukotine, koje oslabljuju kaiš. Stoga se je već predlagala upotreba kaiša, koji se kreće na glatkoj površini ili na licu kože. Međutim adhezijske sposobnosti takvih kaiša vrlo su male, ako prem osigurava ta, napram mesnoj strani mnogo jednoličnija i pravilnija površina glatke strane posvemašno prijanjanje. Uzrok tome je glatkost i čvrstoća gornje površine kože. Posljedica toga je, da nastaje već pri malom opterećenju klizanje kaiša na kolutnicama, pri čemu je moguće, da izgori kaiš uslijed vrućine prouzrokovane trenjem.

Predmet pronalaska sastoji se u nekom pogonskom kaišu zadnje navedene vrste, pri kojem se izbegavaju svi prethodno navedeni nedostaci time, da se njegova glatka strana impregniše sredstvima, koja po-

većavaju adheziju i da se ta strana učini vještački hrapavom odnosno da se obrusi.

Pronalazak se odnosi dalje na postupak za izradjivanje takvog pogonskog kaiša.

U svrhu izradnje pogonskog kaiša predjuje se predthodno gotovo strojena koža — sve jedno, da li je već razrezana na trakove ili nije — i to svrsishodno samo na glatkoj strani, takvim adheziju pospješavajućim sredstvima, koja bivaju upijena od kože. U tu svrhu stoji na raspolaganje nekoliko poznatih već sretstava, kao što su vunina mast u vezi sa preparatima od vaska, ribijeg i lanenog ulja it.d. Čim je to sredstvo dovoljno prodrlo u kožu, učini se glatka strana, na kojoj treba da se kreće kaiš, na mehanički način hrapavom ili se obrusi, za koju svrhu se mogu upotrebiti strojevi za brušenje, plovuac ili bouffierstrojevi. Pri mehaničkom preradjivanju glatke strane isprekida odnosno odstrani se glatki, zatvoreni površni sloj, koji smanjuje sposobnost prijanjanja kaiša tako, da je površina glatka ploga hrapava, baršunasta te pruža, u vezi sa preparatom impregnisanja, koji je od kože upijen, pogonskom kaišu bolju sposobnost za prijanjanje od mesne strane. Hrapava površina ostaje stalno održana tim više, što stupa u dejstvo, nakon odstranjenja jedinstvenog glatkog sloja vlaknasti hrapavi sloj, koji, akoprem je kompaktniji od mesne strane kože, dejstvuju uslijed svoje hrapavosti. A pošto dolazi za to preradjivanje u obzir samo vrlo tanak površni sloj glatke strane ne nastaje time nikakvo oslabljenje kaiša.

Patentni zahtevi:

1) Pogonski kaiš, naznačen time, da je površina njegove glatke strane, na kojoj treba da se kreće kaiš, učinjena hrapavom odnosno da je obrušena.

2) Pogonski kaiš po zahtjevu 1), naznačen time, da je preradjen kaiš svrsishodno samo na svojoj glatkoj strani, prvo nego što se učini hrapavim ili obrusi, stvretvima koja pospješuju adheziju a koje upije koža.

3) Postupak za izradjivanje pogonskog kaiša po zahtjevima 1) i 2) naznačen time,

da se koža kaiša svrsishodno impregniše na glatkoj strani adheziju posjeđavajućim sredstvima, kao što su vunina mast, vošćani preparati a prema potrebi i druga sredstva a zatim se glatka strana učini hrpavom mehaničkim sredstvima.

4) Postupak po zahtjevu 3), naznačen time, da se preradjuje glatka strana kaiša do odstranjenja njezinog glatkog jedinstvenog sloja n. pr. pomoću strojeva za brušenje, plovuće ili bouffier-strojeva, čime se postigne hrapava površina.